heippa
Maakunnalliset ja valtakunnalliset rakenteet
Vertaistoiminta, koulutukset, kerhot, ohjaus ja neuvonta
Matalan kynnyksen toiminta, rasisminvastainentyö
LIEKSA
MAAKUNTA
MATKA
Vuosikertomus 2021
Lieksan Somaliperhehdistys ry

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Yhdistyksen tarkoitus	2
2.	Vertaistoiminta, Verneri	2
3.	Työllistymiseen tähtäävät palvelut ja oppisopimuskoulutus	7
4.	Monikulttuurinen nuorisotyö	8
5.	Hyvinvoinnin edistäminen, Toivo -toiminta	10
6.	Luku- ja kirjoitustaidon edistäminen	11
7.	Piha ja puutarha	13
9.	Pinnalla, naisten vesiliikunnan edistäminen	14
10.	Melodraama, kenelle puhdas vesi kuuluu	15
11.	Kansainvälinen kehitysyhteistyö	18
12.	Muutokset jäsenmäärissä	18
13.	Hallituksen kokoonpano	19
14.	Yhdistyksen kokoukset	19
15.	Tiedotustoiminta	19
16.	Yhteistyö ja kumppanuudet	19
17.	Yhdistyksen henkilöstö	21
18.	Yhdistyksen projektit ja jatkosuunnitelmat	21
19.	Saadut palkinnot	21

1. Yhdistyksen tarkoitus

Lieksan Somaliperheyhdistys ry on perustettu vuonna 2013. Yhdistyksen tavoitteena on:

- auttaa maahanmuuttajia kotoutumaan
- toimia siltana maahanmuuttajien ja kantasuomalaisten välillä
- toimia rasismin kitkemiseksi yhteiskunnastamme

Yhdistys järjestää erilaista toimintaa, pyrkii vahvistamaan maahanmuuttajien osallisuutta, tarjoaa tiloja muille yhdistyksille ja vapaaehtoistoimijoille, tuottaa vertaistoimintaa, kehittää kotouttamispalveluja ja järjestää tarvittavia koulutuksia.

Yhdistyksen omistama Metka kyläkulttuuritalon tavoitteena on kehittää Rantalan alueen palvelutarjontaa, kannustaa yrittäjyyteen, aktivoida ihmisiä toimimaan ja kehittää alueen harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille kuntalaisille. Toiminnan kautta yhdistyksen tavoitteeksi on noussut yrittäjyys ja työllistymiseen tähtäävien palvelujen kehittäminen.

Lieksassa maahanmuuttajataustainen Lieksan Somaliperheyhdistys ry toimii siltana maahanmuuttajien ja kantaväestön välillä, järjestää liikunta- ja kulttuuritoimintaa kaikille kuntalaisille, kouluttaa vammautuneita maahanmuuttajia oppisopimuskoulutuksen kautta, tuottaa vapaaehtoisesti kotouttamispalveluja. Toiminnan kautta syntyy luonnollisia kohtaamisia, joka vähentää rasistista liikehdintää.

Yhdistys on aktiivisella toiminnallaan rohkaissut muita maahanmuuttajataustaisia toimijoita ja yhdistyksiä aktiivisempaan rooliin. Lieksan Somaliperheyhdistys on muun muassa käynnistänyt valtakunnallisen Iska Warran – Somalialaiset Suomessa – konferenssisarjan, jonka myötä eri puolella Suomea toimivat somalialaisten järjestöt ja alan asiantuntijat kokoontuvat vuosittain yhteen keskustelemaan Suomen somalialaisten ajankohtaisista asioista.

Yhdistys tekee yhteistyötä tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden kanssa. Se on tukenut monia opinnäytetyön tekijöitä ja tarjonnut asiantuntemustaan mm. Itä-Suomen yliopiston tutkijoiden käyttöön.

Yhdistys osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön, tekee kehitysyhteistyötä, edistää eettistä tietoisuutta, oikeudenmukaisuutta, kestävää kehitystä, käynnistää ja on mukana hankkeissa, joissa lievitetään hätää kriisialueilla ja kehitysmaissa.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:
-järjestää kokoontumisia, keskustelu-, informaatio- ja kulttuuritilaisuuksia
-tekee esityksiä, aloitteita ja kannanottoja

-toimii yhteistyössä muiden vastaavien yhdistysten kanssa
-järjestää koulutus-, luento- ja valistustilaisuuksia
-osallistuu toimialaansa kuuluvaan asiantuntijayhteistyöhön
-osallistuu tutkimustoimintaan ja käytännön yhteistyöhön
-toteuttaa kehitysyhteistyöhankkeita yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
-toimintansa tukemiseksi yhdistys voi ottaa vastaan avustuksia

2. Vertaistoiminta, Verneri

Metka kylätalolla on toiminut Stea rahoitteinen Verneri hanke vuodesta 2018 lukien. Hankkeen aikana on vahvistettu ihmisten hyvinvointia ja mielenterveyttä vertaistoiminnan kautta sekä edistetty alueella osallisuutta, yhdenvertaisten mahdollisuuksien toteutumista ja kotoutumista. Kolmen toimintavuoden aikana on hankkeella saatu positiivista vaikuttavuutta yksittäisiin ihmisiin, perheisiin, yhteisöihin ja alueeseen. Vuosi vuoden jälkeen osallistujamäärät ovat kasvaneet ja maan sisäisen muuttoliikkeen sekä perheenyhdistämisen vuoksi tarve toiminnalle on edelleen olemassa. Toiminta täydentää viranomaistoimintaa ja antaa mahdollisuuden osallisuuteen virka-ajan jälkeenkin.

Hankkeen aikana on luotu pohjaa myös seudulliselle (Pielisen Karjalan alue), maakunnalliselle (Pohjois-Karjala) ja valtakunnalliselle yhteistyön tiivistämiselle. Korona pandemian aikana toiminnallinen yhteistyö Suomen Monikulttuurisuuskeskusten kanssa tiivistyi. Yhteistyön kautta tavoitettiin maahanmuuttajataustaisia yhteisöjä ja heikossa asemassa olevia ihmisiä ja heille voitiin tarjota terveysviestintää ja psykososiaalista tukea. Pandemian aikana omakieliselle palvelulle oli tarvetta.

Seudullinen ja maakunnallinen yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on tiivistynyt ja toimintaan on saatu uusia kumppaneita. Monikulttuurista vertaistoimintaa on voitu tarjota yli kuntarajojen ja vahvistaa kulttuurisensitiivistä osaamista muihin järjestöihin mm. Pielis- ja Etelä-Karjalan alueen järjestöt ja ulkomaalaistaustaiset asukkaat. Vertaisohjaajat ovat osallistuneet maakunnallisiin ja valtakunnallisiin verkostoihin.

Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden hyvinvointia, mielenterveyttä, osallisuutta, kotoutumista ja arjenhallintaa on voitu tukea vertaistoiminnan kautta. Joka vuosi tulee uusia opiskelijoita, jotka tarvitsevat tukea. Korona pandemian vuoksi Venäjän rajat ovat sulkeutuneet, tämä on haaste erityisesti nuorille opiskelijoille, jotka ovat vasta aikuistumassa ja aloittamassa itsenäistä elämää.

Verneri -hankkeen vertaisohjaajat ovat kielitaitoisia, ymmärtävät Suomalaisen palvelujärjestelmät ja heidän työskentelytapansa on

voimavaralähtöinen. Hanketyöntekijät ymmärtävät seudullisten, maakunnallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kumppanuuden tärkeyden kehittämistyössä. Työntekijät ja vapaaehtoistoimijat ovat pystyneet saamaan hankkeelle hyviä kumppaneita, jotka ovat vahvasti mukana toimintojen kehittämisessä. Hanketyöntekijät toimivat systemaattisesti ja tavoitteellisesti.

2.1Toiminnan konkreettiset tavoitteet

1. Vahvistaa ihmisten hyvinvointia ja mielenterveyttä vertaistoiminnan kautta
2. Edistää osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja kotoutumista
3. Korona -digitalisaation eriarvoisuuden vähentäminen
4. Antaa välineitä selviytyä arjessa
5. Valtakunnallisen verkostotyön ja vaikuttavuuden vahvistaminen, hyvien käytäntöjen ja materiaalin jakaminen sekä alueiden välisen yhteistyön ja käytäntöjen kehittäminen

2.2 Verneri hankkeen toiminnan tulokset

- Ihmisten kokema hyvinvointi, osallisuus, elämänhallinta ja mielenterveys paranee
- Luodaan matalan kynnyksen toiminta- ja kohtaamispaikka alueen asukkailla, jolloin alueen yhteisöllisyys paranee, syntyy ystävyyssuhteita ja yksinäisyys vähenee
- Matalan kynnyksen kohtaamispaikka-toiminnan kautta osallistujien hyvinvointi paranee, kotoutuminen edistyy ja ihmisillä on mielekästä tekemistä
- Pandemia-aikana ja sen jälkeen ihmiset saavat oikeaa tietoa ymmärrettävässä muodossa
- Ihmiset saavat välineitä hallita sähköisiä järjestelmiä ja heidän osaaminen ja tieto lisääntyy
- Ihmisten arjenhallinta lisääntyy ja syrjäytymisvaara pienenee
- Ihmiset voimaantuvat toimimaan aktiivisesti
- Maantieteelliset katvealueet vähenevät
- Hyvät käytännöt ja materiaalit on kaikkien saatavilla ja käytettävissä

Toiminnan kohderyhmät

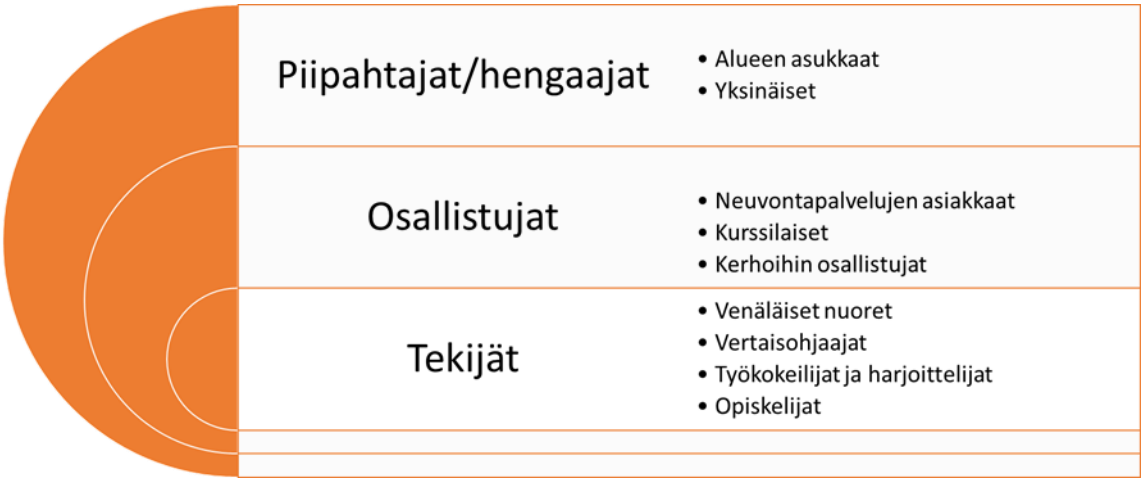

2.3 Koulutukset

Koulutuksia järjestettiin vuoden aikana 47 kpl. Koulutusten teemoina oli sähköiset palvelut, netinkäyttö, markkinointi (mm. Canva, Instagram, Facebook), viestintä, työnhaku, CV:n teko, improvisaation perusteet, vertaisohjaajakoulutus, Tasa-arvo, terveys ja turvallisuus, ryhmäohjaajakoulutus (Mieli ry), arvioinnin perusteet, draaman perusteet, digitukikoulutus, Heippa.fi, järjestökoulutus ja viranomaispalvelut (Kela, te-toimisto, sosiaalipalvelut).

Koulutuksiin osallistui yhteensä 846 henkilöä. Keskimäärin koulutuksissa oli 18 henkilöä. Viranomaispalveluiden, Pakolaisneuvonnan, Mieli ry:n ja Heippa.fi koulutukset järjestettiin Teamsin kautta. Teams koulutuksissa oli osallistujia 20 -50 henkilöä.

2.4 Monikulttuurinen nuorisotyö

Monikulttuurista nuorisotyötä on kehitetty yhteistyössä Joensuussa toimivan Jomonin hallinnoiman Goals hankkeen ja Lieksassa toimivien hankkeiden kanssa. Toiminnan sisältöjen ja koulutusten osalta on hyödynnetty Väestöliiton tasa-arvo, terveys ja turvallisuus teemoja. Koulutuksissa ja nuorille suunnatuissa hyvinvointiryhmissä on hyödynnetty Mieli ry:n kehittämiä hyvinvointiryhmä- toimintojen teemoja.

Nuorille suunnatut toiminnot ovat koostuneet kulttuurikahvilatoiminnoista, hyvinvointi- ja intensiivikursseista, monikulttuurisista tapahtumista, ohjaus- ja neuvontatuokioista, koulutuksista (tilastot koulutusosiossa), ulkoilutapahtumista, retkistä, keskusteluryhmistä ja kirjoittajapajoista. Monikulttuuriseen nuorisotyöhön osallistuttiin 984 kertaa vuoden 2021 aikana.

2.5 Infotilaisuudet

Hankkeessa järjestettiin infotilaisuuksia Riverian oppilaitoksessa ja Lieksan Kristillisellä opistolla kaksitoista kertaa. Intotilaisuuksiin osallistui keskimäärin 30 henkilöä. Yhteensä kouluilla järjestetyt tilaisuudet tavoittivat 360 opiskelijaa.

Metka kylätalolla käytiin hanketoimintoihin tutustumassa 17 kertaa. Tutustujat olivat paikallisia, maakunnallisia tai valtakunnallisia ryhmiä. Koronapandemia vähensi tutustujien määrää olennaisesti. Vierailijoita oli vuoden 2021 aikana yhteensä 221 henkilöä. Keskimäärin ryhmäkoko oli 13 henkilöä.

2.6 Kerhot ja kulttuurikahvilat

Kerhotoiminta koostui lasten läksykerhoista, ikääntyneille suunnatuista ruokakerhoista (yhteistyö Martat), hyvinvointiryhmistä (yhteistyö Mieli ry, Joensuun Seudun mielenterveys ry), erilaisista harraste- ja askartelukerhoista (luonto, liikunta, uinti, yhteisöpuutarha), tarinapajoista ja suomen- ja muiden kielisten kahviloiden järjestämisestä.

Kerhoja järjestettiin keskimäärin kolme kertaa viikossa. Kesäaikana tarjottiin lapsille ja nuorille kesäleiritoimintaa (tilastot monikulttuurinen nuorisotyö). Aikuisille järjestettiin uintiretkiä.

Vuoden aikana toimintaan osallistuttiin 1 560 kertaa. Hanke toimi kumppanina Noviisi hankkeelle, jossa järjestettiin vuoden aikana 48 kirjoittajapajaa ja osallistujia oli 1 008 henkilöä. Kirjoittajapajat toteutettiin Teamsin kautta ja toimintaan osallistui Trapesa ry Espoosta.

2.7 Ohjaus- ja neuvontapalvelut

Verneri hankkeen aikana oli mahdollisuus saada henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa maanantaista torstaisin kello 9 - 15 välisenä aikana. Lisäksi keskiviikkona kello 17 – 20 välisenä aikana. Vuoden 2021 käynnistettiin pilottina omakielinen Heippa.fi chat palvelu venäjän ja somalian kielellä. Heippa.fi toimii Suomen lisäksi myös Venäjän alueella, mikä mahdollisti oikean tiedon saamisen venäläisille opiskelijoille, jotka ovat aikeissa muuttaa Suomeen.

Ohjaus- ja neuvontapalveluja tilastoitiin kaksi kertaa vuodessa otantana (viikko 17 ja 45). Keskimäärin seuranta-ajankohtana kävi 17 liveasiakasta päivässä ja puhelimitse palvelua tuotettiin keskimäärin 4 asiakkaalle. Puhelinasiakkaista suurimpana ryhmänä ovat entiset Lieksassa asuneet maahanmuuttajat, jotka ovat muuttaneet pääkaupunkiseudulle. Yhteensä 21 asiakasta neljänä päivänä viikossa. Yhteensä ohjaus- ja neuvontapalveluja tuotettiin 1092 kertaa vuodessa.

Omakielisessä Heippa.fi järjestelmässä oli vertaisohjaajina 25 maahanmuuttajataustaista toimijaa. Vuoden aikana järjestelmää kehitettiin vastaamaan paremmin maahanmuuttajien teemoja. Sisältöjen kehitystyötä on tarkoitus tehdä tiiviimmin vuoden 2022 aikana. Järjestelmän on todettu toimivan ja se on hyvä väline matalan kynnyksen vertaistoiminnassa.

2.8 Verkostotilaisuudet

Verneri hankkeen tavoitteena on tiivistää yhteistyötä muiden matalalla kynnyksellä toimijoiden kanssa paikallisesti, seudullisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti. Yhteistyön kautta voidaan toimintaa kehittää ja monipuolistaa. Lisäksi verkostojen kautta saadaan toimijoille vertaistukea ja voidaan jakaa osaamista sekä tehdä työnjakoa. Koronapandemian aikana verkostojen merkitys korostui.

Vuoden aikana osallistuttiin mm. Jane, Move, SPR, kotouttamis-verkostojen, digituki, Fimun, Fingon, Somaliverkoston, Mieli ry:n, Väestöliiton ja Suomi-Venäjä seuran tilaisuuksiin.

Vuoden aikana osallistuttiin 46 verkostotilaisuuteen Teamsin kautta. Osallistujia oli yhteensä 1 058 henkilöä. Keskimäärin osallistui 23 henkilöä per tilaisuus.

Verneri hankkeen järjestämä verkostotilaisuus Helsingissä. Mukana Mieli ry, Väestöliitto, Trapeca ry, Pro Lapinlahti, Fingo, Joensuun Seudun Mielenterveys ry ja Brahean Kriivarit ry.

Yhteistyökokous Pro Lapinlahdessa, mukana Mieli ry, Väestöliitto, Trapeca, Joensuun seudun Mielenterveys yhdistys ja Fimu

Tilastot 2021

Toiminta	Osallistujat
Koulutukset	846 (sis. myös Järjestöhautomon koulutukset)
Monikulttuurinen nuorisotyö	984
Infotilaisuudet	581
Kerho- ja kulttuurikahvila	1 560 (sisältää myös Toivo-toiminnan)
Ohjaus- ja neuvontapalvelut	1 092 (otanta 2 kertaa vuodessa)
Verkostotilaisuudet	1 058
Yhteisöpuutarhatoiminta	288
Vertaisohjaajien hyvinvoinnin tukeminen	374
Piipahtajat ja hengaajat	800 (keskim. 4 per päivä)
Opiskelijat, harjoittelijat	19
Yhteensä	**7 602 osallistumista**
Vakituisesti toimintaan osallistuvia	120 henkilöä (tilasto joulukuu 2021)
Nettisivulla kävijät	8 782 eri käyttäjää 21 468 vierailua
Instagram kävijät	156 seuraajaa
Facebook	570 seuraajaa

3. Työllistymiseen tähtäävät palvelut ja oppisopimuskoulutus

Lieksan Somaliperheyhdistys ry:n tavoitteena on tarjota oppisopimuskoulutusmahdollisuuksia kuntalaisille. Vuonna 2021 Metkan työntekijöistä oppisopimuskoulutuksen kautta suoritettiin:
- nuoriso- ja yhteisöohjaaja ammattitutkinto, yksi työntekijä
- päihde- ja mielenterveystyön ammattitutkinto, kaksi työntekijää
- kuntoutus-, tuki ja ohjauspalvelujen ammattitutkinto, kaksi työntekijää
- markkinointi- ja viestintä tutkinnon suoritti viisi työntekijää

Loppuvuodesta 2021 Metkassa oli työsuhteisia työntekijöitä 13 henkilöä. Metkassa työsuhteessa on ohjaajia, sosiaaliohjaaja/pakolaistyöntekijä, ohjaajia, atk-tukihenkilö ja työvalmentajia. Lisäksi työkokeilussa oli kolme henkilöä, Riverian kautta työharjoittelussa kolme henkilöä. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli kaksi henkilöä.

Metka kyläkulttuuritalon peruskorjaus ja kiinteistönhoito tarjosi rakennusalalle opiskeleville työharjoittelupaikkoja. Keväällä ja kesällä peruskorjaus työllisti osa-aikaisesti rakennusinsinöörin ja työvalmentajan. Työkokeilussa oli kolme henkilöä.

Työllistämisen lisäksi Metka kylätalo tarjoaa alueen asukkaille mielekästä tekemisen ja toiminnan mahdollisuuksia. Kylätalon ylläpitoremontteja ja

huoltoja tehtiin pääsääntöisesti talkoovoimin, erikoispalvelut ostettiin alueen yrittäjiltä, jolla oli myös työllistäviä vaikutuksia.

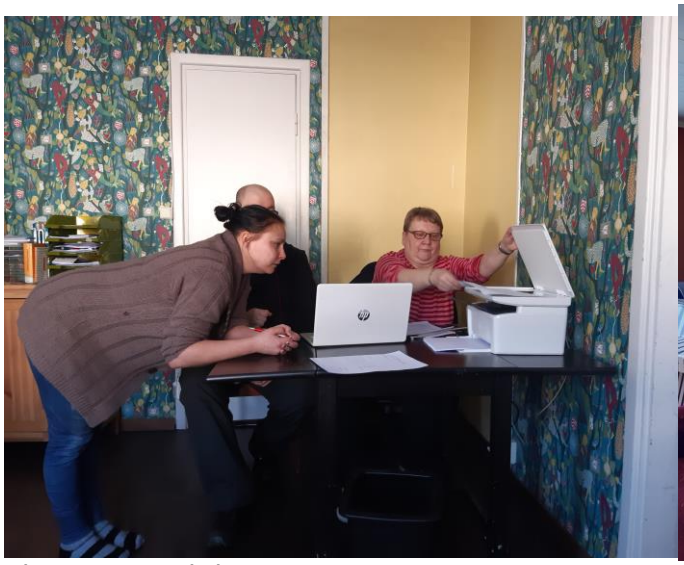

Skannataan yhdessä

Ison huoneen värit muuttuvat

Pirskahtelevaa värimaailmaa toivottiin

Tataariruokakulttuuri saapui Metkaan

4. Monikulttuurinen nuorisotyö

4.1 Taustaa

Tarve kiinnittyy huoleen turvapaikanhakija-, pakolais- ja venäläistaustaisten nuorten hyvinvoinnin ongelmista ja heikentyneistä yhteiskuntaan kiinnittymisen mahdollisuuksista.

Syrjään joutumiselle altistavat ongelmat kasaantuvat erityisesti pakolaistaustaisilla nuorilla, joilla on elämän eri osa-alueisiin liittyviä ongelmia, joista vakavimmat ovat lisääntynyt päihteiden käyttö, rikollisuus ja riski radikalisoitua.

Yksin Suomeen tulleita nuoria tutkittaessa on havaittu, että heidän pahoinvointinsa syyt liittyvät ennen kaikkea syrjiviin käytäntöihin, yksinäisyyteen ja puutteellisiin palveluihin.

Ongelmat liittyvät myös kansallisen turvapaikka- ja pakolaispolitiikan toteuttamisen tapoihin: nuoret elävät jatkuvassa pelossa, koska oleskeluluvan saaminen on epävarmaa ja jatko- oleskelulupa voidaan evätä täysi-ikäiseksi tulon jälkeen. Näköalattomuus vie motivaatiota aloittaa oman elämän suunnittelu, opetella kieltä ja lisää nuorten ongelmakäyttäytymistä. Ryhmiin kuuluminen ja vertaissuhteet puolestaan vahvistavat hyvinvointia.

Lieksassa Riveriassa on ulkomaalaisia opiskelijoita n. 40 %, joista suurimpana ryhmänä ovat venäläistaustaiset nuoret. Korona pandemian vuoksi Venäjän raja on kiinni ja nuoret eivät pääse käymään perheidensä luona. Tämä on vaikeuttanut heidän jaksamistaan ja hyvinvointia.

4.2 Toiminta vuonna 2021

Metkassa kehitettiin matalan kynnyksen hyvinvointiryhmätoimintaa, jossa yhtenä kohderyhmänä olivat venäläistaustaiset nuoret. Yhteistyössä olivat mukana Joensuun seudun Mielenterveys ry ja Mieli ry. Toiminnassa on hyödynnetty Väestöliiton ja Järjestöhautomon kautta saatuja koulutuksia.

Nuorille suunnattujen toimintojen osallistujamäärät ovat kasvaneen toiminnan myötä. Nuorille tehtyjen kyselyjen mukaan toiminnan kautta he ovat kokeneet saavansa mukavaa toimintaa, joka on ilmaista. Lisäksi he mainitsevat saaneensa tietoa Suomen yhteiskunnasta, palveluista, oikeuksista/ velvollisuuksista. Nuoret ovat saaneet itselleen uusia ystäviä.

Toimintaa on kehitetty nuorilta saatujen toiveiden mukaisesti. Nuoret ovat itse olleet järjestämässä toimintaa ja ohjelmaa. Näin on pystytty monipuolistamaan lieksalaista kulttuuritoimintaa (hiphop-tanssi, piirustuskurssi, musiikki). Nuorten mahdollisuudet osallisuuteen ovat lisääntyneet. Kesäaikana on palkattu nuoria ohjaajiksi kesäkerhoihin.

Toiminnan kautta yhteistyö Riverian kanssa on tiivistynyt. Opiskelijoilla on mahdollisuus antaa palautetta anonyymisti myös Riveriasta palautelomakkeen muodossa. Lisäksi Metka kylätalolla on lomakkeita, jolla palautetta kerätään.

Korona on tuonut omat haasteensa toimintaan, mutta samalla on voitu kehittää sähköisiä palveluja, koulutuksia ja Heippa.fi omakielistä chat -palvelua.

Toiminnan kautta maakunnallinen yhteistyö on kehittynyt siten, että erilaiset toimijat voivat hyödyntää toistensa osaamista ja verkostoja.

Metkan monikulttuurinen nuorisotyö tavoitti vuonna 2020 yhteensä 225 nuorta ja vuonna 2021 yhteensä 984 nuorta.

Tutustuttiin Pielisen museoon

5. Hyvinvoinnin edistäminen matalan kynnyksen Toivo -toiminnassa

5.1 Taustaa

Metka kyläkulttuuritalon toimijat kehittivät vuonna 2018-20 TOIVO-ryhmätoimintaa yhteistyössä Mieli ry:n MIOS-hankkeen kanssa. Toiminnan tavoitteena oli edistetää maahanmuuttajien mielen hyvinvointia ja osallisuutta sekä ehkäistään syrjäytymistä.

TOIVO ryhmissä vahvistui osallistujien ymmärrys mielenterveyden yhteydestä tapoihin ja tottumuksiin sekä hyvinvointiin ja elämään. Ryhmän osallistujat saivat vertaistukea ja mielekästä tekemistä sekä tutustuivat mielen hyvinvointiin ja omaan alueeseensa asiantuntevassa ohjauksessa. Samalla edistettiin osallistujien kotoutumista.

5.2 Toiminta vuonna 2021

Matalan kynnyksen Toivo-toimintaa haluttiin edelleenkin kehittää, koska siitä saatiin hyvää palautetta niin osallistujilta kuin yhteistyökumppaneilta. Oppilaitoksissa vahvistettiin, että toiminnan kautta opiskelijoiden suomenkieli oli vahvistunut ja heidän hyvinvointinsa lisääntynyt.

TEM:n hankerahoituksen mahdollistamana edelleen kehitettiin Toivo-toimintaa:

A) Kerran viikossa kokoontuu ryhmä eri teemoin. Kokoontumisia on kymmenen kertaa peräkkäisinä viikkoina. Näihin ryhmiin ohjautuvat omien verkostojen ja oppilaitosten kautta.

B) Toivo intensiivikurssi juuri maahan muuttaneille ja kotoutumisvaiheessa oleville. Kurssi kestää viisi päivää koulujen loma-aikoina: syysloma, joulu, hiihtoloma ja kesäaika. Näihin ryhmiin osallistujat ohjautuvat te-toimistojen, oppilaitosten ja kotouttamispalvelujen kautta.
C) Lieksan Somaliperheyhdistys ry:n toimijat saivat koulutusta Järjestöhautomon kautta. Koulutuksen kautta yhdistys pystyy toimimaan tavoitteellisemmin ja opitaan huomaamaan omat kehittämisen kohteet.

Opittiin uusi sana: Veto! Veto! Veto! Kaikki mentiin samaan suuntaan ja ryhmäydyttiin 😊

Maahanmuuttajia aktivoitiin Toivo-ryhmiin, toiminnassa hyödynnettiin myös taide- ja liikuntalähtöisiä menetelmiä. Ryhmäläisiä aktivoitiin ja kannustettiin luonnossa liikkumiseen järjestämällä myös lähiluontoliikuntaa. Ryhmätoiminnan kautta haluttiin vahvistaa osallisuutta.

Kerran viikossa tapahtuvaan Toivo-toimintaan osallistui yhteensä 32 henkilöä ja Intensiivikurssille yhteensä (kaksi ryhmää) 23 kotoutumisvaiheessa olevaa osallistujaa.

6. Luku- ja kirjoitustaidon kehittäminen

Opetushallitus myönsi Lieksan Somaliperheyhdistys ry:lle hankeavustuksen NO5 Novelli-hankkeelle, jossa edistetään maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaitoa. Hankkeessa järjestettiin luku- ja kirjoitustyöpajoja, koulutustilaisuuksia, julkisia lukutilaisuuksia ja erilaisia tempauksia. Hankkeen kautta tehtiin sähköinen kirja, joka koostui maahanmuuttajien itsensä kirjoittamista pirskahtelevista tarinoista. Hanke toteutettiin yhteistyössä Brahean Kriivarit ry:n kanssa ja tiivistä yhteistyötä sähköisten kirjoituspajojen osalta tehtiin Espoolaisen Trapesan kanssa.

NO5 -hankkeen toiminta edisti luku- ja kirjoitustaitoa, kirjallisuuden harrastamista, kotoutumista, vähensi syrjäytymistä, vahvisti kirjallisuusjärjestöjen monikulttuurisuusosaamista, tiivisti maakunnallista

ja valtakunnallista yhteistyötä. Korona toi toimintaan omat haasteensa, jotka käännettiin sähköisiksi mahdollisuuksiksi.

Lukupiiri Lähiötalolla Joensuussa

Lukupiirejä Metka kylätalolla

No5 toiminnan tuloksena:
Suunnittelutapahtumat: 9 tapahtumaa, 34 osallistujaa.
Yhteistyötapahtumat: 37 tapahtumaa, 433 osallistujaa.
Koulutukset: 16 koulutusta, 188 osallistujaa.
Tarinapajat: 31 pajaa, 426 osallistujaa.
Sähköiset tarinapajat: 9, 89 osallistujaa.
Tapahtumia oli yhteensä 102
Osallistujia oli yhteensä 1070
Digikirjassa 51 julkaistua tarinaa
Vuoden aikana oli yli 600 digikirjan lukijaa

7. Piha ja puutarha

Yhteistyössä Maaseudun Sivistysliiton kanssa perustettiin yhteisöpuutarha Metkan piha-alueella. Pihalla on talkoilla rakennetut kasvihuoneet, kasvatuslaatikot, kasvimaat ja variksenpelättimet. Puutarhatoiminta käynnistyy kevättalvella ja päättyy suuriin sadonkorjuujuhliin elokuussa.

Puutarhasta saadut tuotteet on hyödynnetty Metkan omassa toiminnassa lähiruokaperiaatteella. Ruoka ja toiminta on kaikille ilmaista.

Yhteisöpuutarhassa toimii monta puutarhuria ja tilaa on kaikille

9. Pinnalla, naisten vesiliikunnan edistäminen

9.1 Taustaa

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi L FIMU:lle erityisavustuksen liikunnan kansalaistoiminnan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämishankkeeseen, jolla edistetään naisten eriytettyjä vesiliikuntamahdollisuuksia valtakunnallisesti. Näitä tarvitsevat mm. maahanmuuttajanaiset ja muut erityisryhmät. Tämän hankkeen kautta Lieksa pääsi pilottikohteeksi.

Aikaisemmin lieksalaiset maahanmuuttajanaiset ovat käyneet uimassa joko Joensuun Rantakylässä naisten vuoroilla tai Nurmeksessa Bomban kylpylässä, jossa burkinien käyttö oli sallittua.

9.2 Toimintaa

Hankkeen tavoitteiden mukaisesti tehtiin kartoitusta naisten vesiliikunnan ja burkinin käyttömahdollisuuksista. Burkinien käytön salliminen on yhdenvertaisuusvaltuutetun suosituksen mukaista.

Hankkeen kautta oli mahdollista päästä uinninvalvojakoulutukseen sekä tarjottiin turvallisuuskoulutusta naisten vuoroja suunnitteleville järjestöille.

Lieksan kaupunki teki päätöksen burkinin käyttömahdollisuudesta ja käynnistettiin kolmen kuukauden kokeilujakso, jossa kartoitettiin naisten uimavuoron tarpeellisuutta. Kartoitusjakson jälkeen Lieksan kaupunki vakinaisti naisten vuoron.

Naisten vuoroilla kävi vuonna 2021 keskimäärin n. 30 naisuimaria. Naisille järjestettiin uimaopetusta. Maakunnallisesti kartoitettiin naisten vesiliikunnan mahdollisuuksia ja Fimun toimesta järjestettiin tiedotusta vesiliikunnan mahdollisuuksista. Tavoitteena oli, että vesiliikunta olisi kirjattuna maakunnallisiin hyvinvointisuosituksiin.

Tämä on kivaa!

10. Melodraamaa, kenelle puhdas vesi kuuluu

10.1 Taustaa

Pohjois-Karjala on tunnettu puhtaista vesistöistä, pohjavesialueista ja jokamiesoikeuksista, jotka takaavat kaikille oikeuden tulevaisuuden kultaan. Kaikille puhdas vesi ei ole kuitenkaan itsestäänselvyys. Lieksan Somaliperheyhdistys ry tekee kehitysyhteistyötä Somaliaan ja siksi haluttiin puhtaan veden merkitystä tuoda esille.

10.2 Toimintaa

Melodraaman Sateentekijöinä toimivat Ihmisen Teatteri, Metka kyläkulttuuritalo, Lieksan Somaliperheyhdistys ry, Pielisen Karjalan Musiikkiopisto, kumppaneina ovat myös Beledweynen kaupunki, Hiiranin yliopisto (Somalia) ja Itä-Suomen yliopisto (Suomi).

Melodraamassa tuodaan puhtaan veden merkityksiä, tietoisuutta ihmiselle ja ihmiskunnalle taiteen keinoin. Taidetoiminnan lähtökohdan näyttämönä toimii Jongunjoen 70 km pitkä jokialue toimii näyttämönä, jota katsoja voi osallistua Suomesta ja Somaliasta. Realiaikaisesti samaan aikaan katsoja voi seurata myös Shabelle -joen varrella asuvien ihmisten elämää.

Melodraamasta syntyy produktio sekä kiertävä multimedianäyttely, dokumenttivideo ja materiaalipankki. Materiaalia tullaan hyödyntämään globaalikasvatuksessa kouluissa ja oppilaitoksissa, joihin mukana olevat oppilaitokset ovat sitoutuneet. Melodraamassa tuodaan makean ja puhtaan veden merkityksiä ihmiselle ja ihmiskunnalle taiteen keinoin.

Vuonna 2021 kirjoitettiin Melodraaman synopsis ja käsikirjoitus. Melodraama virtaa Jongunjoelle vuosina 2022 -23. Tavoitteena on, että toiminnan lisäksi Melodraamassa voitaisiin tehdä yhteistyötä valtakunnallisten toimijoiden, verkostojen ja hankkeiden kanssa. Haluamme puhtaan veden sanoman kautta luoda kulttuuria ja pehmeitä innovaatioita, jakaa globaalia tietoutta, vahvistaa osallisuutta, luoda omaa identiteettiä ja edistää yhteisöllisyyttä.

Melodraama selvityshankkeen rahoitti Vaara-Karjalan Leader ry. Varsinaiselle toiminnalle Ihmisen Teatteri ry hakee oman rahoituksen. Vuoden 2021 aikana on työstetty käsikirjoitus ja synopsis.

Melodraaman toiminnan kautta yhteistyö tiivistyi Pielisen Karjalan musiikkiopiston kanssa. Yhteistyössä syntyi Metka Brass toiminta ja käynnistyi Metkan musiikki-improvisaatioryhmä.

Metka Brass -toiminnassa puhalletaan! Voiko kotoutua puhaltamalla? Sitä selvitetään….

11. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Hiiranin Pisara toiminta on yhdistyksen kehitysyhteistyötoimintaa, joka suuntautuu Somaliaan. Hankkeessa tehdään:

A) Yhteistyötä yritys- ja yhdistystoimijoiden kanssa ja pyritään järjestämään puhdasta vettä maaseudulle ja alueille, joissa kehitysyhteistyöhankkeita ei ole.

B) Globaalia tiedottamista, jossa tuodaan esille, ettei puhdas vesi ole itsestään selvyys.

Metkan toimisto avattiin Mogadishuun.

12. Muutokset jäsenmäärässä

Vuoden alussa yhdistyksessä oli jäseniä n. 130 henkilöä. Osa jäsenistä on muuttanut Etelä-Suomeen, mutta silti säilyttänyt jäsenyytensä. Sisäisen maahanmuuton myötä on tullut myös joitakin uusia jäseniä.

Suurin osa yhdistyksen jäsenistä on maahanmuuttajataustaisia perheitä. Osalla jäsenistä koko perhe asuu Suomessa, osalla vain osa perhettä asuu Suomessa ja osalla koko perhe on toisella mantereella.

Kehitysyhteistyön kautta yhdistyksen jäseniä on tullut myös Somalian Hiirshabellen alueelta.

13. Hallituksen kokoonpano ja kokoukset

Yhdistyksen hallitus kokoontui vuonna 2021 viisi kertaa.

Yhdistyksen hallituksen jäsenet ovat:

Mohamed Farhan Ahmed pj.
Ahmed Ibrahim varapj.
Makaran Muhamed Abdullahi, siht.
Gabayere Muhudin Abdi, rahastonh.

14. Yhdistyksen kokoukset

Lieksan Somaliperheyhdistys ry:n vuosikokous pidetään tammi-toukokuussa.

15. Tiedotustoiminta

Lieksan Somaliperheyhdistys on tiedottanut toiminnastaan Facebook sivustojen kautta, lisäksi yhdistykselle on työstetty omat nettisivut: www.metkatalo.net. ja www.vernerihanke.com. Instagrammissa ja YouTube kanava: Metka-kylätalo.

Yhdistyksen aktiiviset toimijat kokoontuvat joka perjantai, jolloin tiedotetaan tulevista tapahtumista. Lisäksi yhdistys tiedottaa toiminnastaan sähköpostitse yhteistyöverkostojen kautta sekä WhatsApp viestein.

16. Yhteistyö ja kumppanuudet

Yhdistys tekee yhteistyötä seudullisten, maakunnallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on muodostaa kolmannen sektorin yhteistyöverkosto, jossa voitaisiin hyödyntää keskinäistä osaamista ja yhteistyön kautta voidaan tuottaa monipuolisempaa toimintaa.

Lieksan kaupunki
Riveria
Pikes
TE-Palvelut
Lieksan seurakunta
Lieksan Tukipiste

Brahean Kriivarit ry
Ely-keskus
Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry
SPR
Silta verkostoineen
Itä-Suomen yliopisto
Kotona Suomessa -hanke (osaamiskeskus)
Väestöliitto
Fimu
Fingo
Suomi – Somalia seura
Suomi-Venäjä seura
Somaliliitto
Sumo
Jomoni
Perheiden talo
Maaseudun sivistysliitto
Rauhankasvatusinstituutti
Pielisen Karjalan musiikkiopisto
Marttajärjestöt
Mieli ry
Joensuun Seudun Mielenterveysyhdistys ry
Hyvärilä nuoriso- ja matkailukeskus

Lisäksi yhdistyksellä on paikallisia, maakunnallisia ja valtakunnallisia tahoja, jotka ovat merkittävästi kannustaneet, tukeneet ja auttaneet uutta yhdistystä toiminnan käynnistämisessä. Lisäksi lukuisat yksityishenkilöt ovat kumppaneina toiminnoissa.

17. Yhdistyksen henkilöstö

Makaran Mohamed Abdullahi, projektityöntekijä (opso)
Gabayere Muhdin Abdi, ohjaaja, kiinteistötiimin esimies
Muhamed Farhan Ahmed, nuoriso-ohjaaja (opso)
Turo Heikkinen, ohjaaja /siirto Voima-hanke, (opso)
Rimma Lehvonen, projektityöntekijä, NO5 -hanke (opso)
Satu Anneli Drake, projektityöntekijä, NO5-hanke (opso)
Albina Daburzevina, projektityöntekijä, Goas-hanke (opso)
Ilkka Kukkonen, nuorisotyöntekijä, (opso)
Kim Karppanen, tietotekninen tuki
Raisa Åke, ohjaaja (opso)
Tiina Tanskanen, toimistotyöntekijä (opso)
Weheliye Mohamed Abdullahi, ohjaaja
Anja Sarasoja, projektipäällikkö (opso)

18. Yhdistyksen projektit ja jatkosuunnitelmat

1) Lasten- ja nuorten harrastustoimintaa pyritään kehittämään yhteistyössä seudullisten ja maakunnallisten toimijoiden kanssa.
2) Kehitetään maahanmuuttajille suunnattuja hyvinvointiryhmätoimintaa ja vahvistetaan yhdistyksen omaa osaamista
3) Metka kylätalon toiminta on kaikille avointa, tavoitteena on luonnollisten kohtaamisten myötä vähentää rasistista toimintaa. Yhdistyksen jäsenet toimivat aktiivisesti yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
4) Yhdistys tarjoaa tiloja muille yhdistyksille ja toimijoille.
5) Yhdistys tarjoaa tiloja myös maahanmuuttajataustaisten yritystoiminnan käynnistämiseksi ja kehittämiseksi.
6) Säännöllistä kerhotoimintaa ja vertaisohjausta ja -neuvontaa kehitetään edelleen. Painopiste sähköisten palvelujen kehittämisessä
7) Yhdistys kouluttaa maahanmuuttajia oppisopimuskoulutuksen kautta. Erityisesti osatyökykyisille maahanmuuttajille tarjotaan mahdollisuutta oppisopimuskoulutukseen. Yhteistyötä tehdään P-K Sotu/Tuike hankkeen kanssa
8) EU-hankkeiden käynnistäminen yhteistyössä seudullisten kumppaneiden kanssa
9) Selvitetään kulttuuri- ja taidetoiminnan käynnistämisen mahdollisuuksia

Kehittämispainopisteet vuodelle 2022
- monikulttuurisen perhekerhotoiminnan käynnistäminen
- yhteisölähtöisen kotoutumistoiminnan kehittäminen
- mielenterveyspalvelujen kehittäminen matalalla kynnyksellä
- kulttuurin tuominen kotoutumispalveluihin
- omakielisen mobiilipalvelujen kehittäminen

19. Saadut palkinnot

2018 Jomonin myöntämä Monikulttuurinen toimija -kunniamaininta
2018 P-K:n Sosiaaliturvayhdistyksen myöntämä Rohkean raivaajan palkinto
2019 Ammattioppilaitos Riverian myöntämä Vuoden kouluttaja -palkinto
2021 SPR:n palkinto rasisminvastaisesta työstä